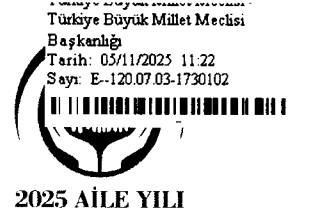

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-21737655
Konu : Soru Önergeleri (7/27515)

7/27515 GK 154

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1623946 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Burdur Milletvekili Sayın İzzet AKBULUT'a ait 7/27515 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/27515) (3 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**BURDUR MİLLETVEKİLİ SAYIN İZZET AKBULUT'A AİT 7/27515 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde yaşanan zirai don olayı 65 ilde görülmüş, 34 ilde yoğun bir etkilenme meydana gelmiştir. Yaşanan zirai dondan en çok meyve grubu etkilenmiştir.

Ülkemiz genelinde yaşanan zirai don öncesinde il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerimiz ile Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) tarafından iklimsel gelişmeler sahada yakından takip edilmiş, gerekli gözlemler yapılmış ve alınacak önlemler konusunda yoğun bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

Yaşanan zirai don olayı uyarı sistemi devreye girmiş ve üreticilerimize yazılı ve görsel basının yanında SMS yoluyla bilgilendirme yapılmıştır.

Zirai don olayının meydana gelmesine müteakip il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerimiz ve TARSİM eksperlerince sahada hasar tespitleri belirli teknikler çerçevesinde ve belirlenen takvim doğrultusunda yapılmaktadır. Tarım sigortası yaptıran üreticilerimizin zararları yapılan hasar tespitleri neticesinde TARSİM tarafından ivedilikle karşılanmaktadır.

Don teminatı almak isteyen üreticilerimize %67 oranında Devlet Prim Desteği sağlanmasının yanı sıra çiftçilerimizin ödeyeceği prim tutarlarını daha makul seviyelere getirmek için; %5 oranında “Şehit Yakını ve Gazi İndirimi”, %5 oranında “Peşin Ödeme İndirimi”, %10 oranında “Kadın Çiftçi İndirimi”, 40 yaş altı yetiştiricilerimize %5 oranında “Genç Çiftçi İndirimi” ve %5 oranında “Engelli Çiftçi İndirimi” uygulanmaktadır. Sözleşmeli üretim yapan çiftçilerimiz için de %10 ila %15 oranlarında ve Tarımsal üretim planlamasına konu ürünlerde ise %10 oranında prim indirimleri uygulanmaktadır.

Bu indirimlerin yanı sıra; zirai don zararının etkilerini azaltıcı rüzgâr pervaneleri, sisleme ve yağmurlama sistemi kullanılan ürünler için tarife fiyatının %25 ile %35’i oranlarında prim indirimi uygulanmaktadır.

2025 Yılında Meydana Gelen Zirai Don Nedeniyle Ürünleri Hasar Gören Çiftçilere Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı 14.09.2025 tarihli ve 33017 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak 01.02.2025 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu karar kapsamında 2025 yılı Şubat, Mart ve Nisan aylarında 65 ilde meydana gelen zirai don olayından etkilenen ve Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)’ne kayıtlı olan çiftçilere (2025 üretim yılı için 13 Nisan’a kadar kayıtları bulunan) toplam 16 üründe (Antep fıstığı, armut, ayva, badem, ceviz, elma, erik, fındık, kayısı, kiraz, limon, mandalina, portakal, şeftali/nectarin, üzüm, vişne) destekleme ödemesi yapılmaya başlanmıştır.

Müracaat eden ve hasarları il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerince tespit edilen; tarım sigortası yaptırmamış olanlar veya tarım sigortası bulunmakla birlikte don teminatı bulunmayan çiftçiler destekten yararlanmaktadır.

Ödemeler, girdi maliyetleri, hasar alanları ve hasar oranları nispetinde hesaplanarak ödenmektedir.

Bu kapsamda, tarım sigortası bulunan üreticilere 23 milyar TL hasar tazminatı ödenecek olup bugüne kadar 19 milyar TL’si ödenmiştir. Tarım sigortası bulunmayan ancak ÇKS’ye kayıtlı üreticilere ise 23,5 milyar TL destekleme ödemesi yapılacak olup 13,4 milyar TL’si ödenmiştir.

8038 sayılı “Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Tarafından Tarımsal Üretime Dair Hazine Kâr Payı Destekli Yatırım ve İşletme Finansmanı Kullanılmasına İlişkin Karar” ile 8039 sayılı “T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Hazine Faiz

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar” 30.12.2023 tarihli ve 32415 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Doğal afetlerden etkilenen üreticilerimizin 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları ve bu Kararlara dayanılarak hazırlanan 2024/15 sayılı “Tarımsal Üretime Dair Faiz/Kâr Payı Destekli Yatırım Ve İşletme Kredisi/Finansmanı Kullandırılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği” kapsamında kullandıkları sübvansiyonlu krediler/finansmanlar, ürünlerin doğal afetlerden etkilendiklerinin tespit edilmesi halinde Bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kendi, usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde, vade tarihinden/hesap devresinden/taksit tarihinden itibaren %25 oranında faiz/kâr payı indirimli olarak 1 yıl süreyle ertelenebilmekte, azami 5 yıla kadar %20 oranında faiz/kâr payı indirimli olarak taksitlendirilebilmektedir.

Ayrıca, TBMM tarafından 2025 yılının Nisan ayında ülkemizde gerçekleşen zirai don olayının sonuçlarının araştırılması, üreticilerin ve tarımsal ürünlerin uğradığı zararların tespiti ve gelecekte yaşanabilecek benzer olayların etkilerinin en aza indirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuştur.

Ülkemiz gıda mevzuatı Avrupa Birliği müktesebatı, Kodeks Alimentarius standartları, bilimsel veriler ışığında ülkemiz ihtiyaçları dikkate alınarak titizlikle hazırlanmaktadır. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda Ve Yem Kanunu’nun verdiği yetkiyle, büyük çoğunluğu Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu uluslararası standartlarda 200’ün üzerinde ikincil gıda mevzuatımız bulunmaktadır. Ayrıca güncel bilimsel gelişmeler, Avrupa Birliği mevzuatında olan değişiklikler ve ülkemiz ihtiyaçları doğrultusunda yeni mevzuat hazırlanması veya mevcut mevzuatın güncellenmesi çalışmalarımız kesintisiz devam etmektedir.

Gıda resmi kontrolleri, Bakanlık ve il yıllık numune alma programlarının yanı sıra şüphe, şikâyet, ihbar, TİMER, CİMER ve Alo 174 Gıda Hattı kapsamında şikâyet edilen ürün ve firmalara yönelik olarak da gerçekleştirilmektedir.

Resmi kontrollerin sıklığı "İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlemesi Prosedürü" çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır. Bu doğrultuda, sektör bazında denetim sıklığı 1 ay ile 1 yıl arasında değişmekte olup her işletme yılda en az bir kez denetlenmektedir.

Ayrıca 8 Mart 2020 tarihinden itibaren hizmete alınan WhatsApp İhbar Hattımız (0 501 174 0 174) ile tüketicilerimizden gelen gıdayla ilgili ihbar ve şikâyetleri hızlıca incelenerek gıda denetim ekipleri harekete geçirilmektedir.

Bakanlığımızca, 5996 sayılı Kanun kapsamında tüketici menfaatlerinin korunması ve güvenilir gıda arzının sağlanması amaçlarına hizmet etmek maksadıyla yürütülen risk esaslı, rutin, şikâyet, izlenebilirlik denetimleri, Bakanlık ve il yıllık numune alma programları kapsamındaki denetimler ve benzeri amaçlarla yürütülen denetimlere ilave olarak, gıda işletmelerinin mevzuatımızca belirlenen teknik ve hijyenik gerekliliklere ve Kanun tarafından tanımlanan işletmeciler sorumluluklarına uygunluklarının doğrulanması amacıyla 81 ilde eş zamanlı sektörel gıda denetim programı uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca laboratuvar analizi sonucunda taklit veya tağşiş yapıldığı kesinleşen ürünlerle ilgili olarak, bu ürünleri üreten her bir firma hakkında; her yıl yeniden değerlendirilme oranına göre artış yapılarak güncellenen idari para cezaları uygulanmaktadır.

2025 yılı itibarıyla idari para cezası 377.783 TL’den başlayarak işletmenin gelirine göre 15.111.620 TL’ye kadar ulaşmaktadır. Laboratuvar analizleri neticesinde içeriğinde kişilerin sağlığını tehlikeye düşürebilecek şekilde ilaç etken maddesi tespit edilen ürünler de benzer

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

şekilde masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadan toplatılmakta ve ürünlerin mülkiyeti kamuya geçirilmektedir. Ayrıca bu ürünleri üreten veya piyasaya arz edenler hakkında kamunun sağlığına karşı suçlar kapsamında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunmaktadır.

Yeni uygulamaya alınan gıda kamuoyu duyuru sistemi ile kamuoyu duyuruları anlık olarak, elektronik ortamda tüketicilerimizle paylaşılmaya başlanmıştır. Bu sistemde, taklit ve tağşiş konu firmalar ve ürünlere ilişkin bilgilere <https://guvenilirgida.tarimorman.gov.tr/> internet sitesinden erişim sağlanabilmektedir.